

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to

M-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.

Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny

Formuła 2023

FILOZOFIA

Poziom rozszerzony

Symbol arkusza

MFIP-R0-**100**-2405

DATA: **13 maja 2024 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS TRWANIA: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

**WYPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY**

Uprawnienia zdającego do:

☐

dostosowania
zasad oceniania.

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.





Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 20 stron (zadania 1–17).
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w tabelkach przeznaczonych dla egzaminatora. Tabelki są umieszczone na marginesie przy każdym zadaniu.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.



Lektury obowiązkowe – teksty filozoficzne

1. Platon, *Obrona Sokratesa* lub *Kriton*
2. Platon, *Fedon* (78 d – 80 b oraz 98 c – 100 b)
3. Platon, *Timajos* (28 b – 30 c)
4. Platon, *Fajdros* (246 a–b, 253 d–e)
5. Platon, *Uczta* (209 e – 212 c)
6. Platon, *Państwo* (514 a – 517 a oraz 358 e – 361 d)
7. Arystoteles, *Etyka nikomachejska* (ks. II, 7–8, 1107 a)
8. Arystoteles, *Poetyka* (ks. IV, 1448 b – 1449 a)
9. Fragment z pism jednego z następujących autorów: Epikur, Epiktet, Seneka, Marek Aureliusz lub św. Augustyn
10. św. Anzelm z Canterbury, *Proslogion* (rozdz. 2: *Bóg naprawdę jest*)
11. św. Tomasz z Akwinu, *Suma teologiczna* (cz. I, kw. 2, art. 3: *Czy Bóg istnieje?*)
12. René Descartes, *Rozprawa o metodzie* (cz. IV)
13. Blaise Pascal, *Myśli* (cz. I, rozdz. 1: *Miejsce człowieka w naturze. Dwie nieskończoności*)
14. John Locke, *Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego* (t. I, ks. II, rozdz. I, par. 1–6)
15. Immanuel Kant, *Uzasadnienie metafizyki moralności* (rozdz. 2)
16. Georg Wilhelm Friedrich Hegel, *Wykłady z filozofii dziejów* (fragmenty)
17. John Stuart Mill, *O wolności* (rozdz. I: *Rozważania wstępne*)
18. Friedrich Nietzsche, *Tako rzecze Zaratustra* (*Przedmowa Zaratustry*)
19. August Comte, *Metoda pozytywna w szesnastu wykładach* (wykład pierwszy)
20. Roman Ingarden, *Książeczka o człowieku* (esej *Człowiek i jego rzeczywistość*)
21. Fragmenty tekstów: Karl Jaspers, *Wprowadzenie do filozofii* (rozdz. 2: *Źródła filozofii*) oraz Jean-Paul Sartre, *Egzystencjalizm jest humanizmem*
22. Fragment jednego z następujących tekstów: Bertrand Russell, *Problemy filozofii*; George Edward Moore, *Z głównych zagadnień filozofii*; Ludwig Wittgenstein, *Dociekania filozoficzne*; Kazimierz Twardowski, *O tak zwanych prawdach względnych*; Kazimierz Ajdukiewicz, *Zagadnienia i kierunki filozofii*; Tadeusz Kotarbiński, *Medytacje o życiu godziwym*; Tadeusz Czeżowski, *O metafizyce, jej kierunkach i zagadnieniach*.

Filozofowie wymienieni w podstawie programowej

Autorzy powyższych lektur obowiązkowych oraz:

- Leucyp
- Demokryt
- Sokrates
- Plotyn
- Gottfried Wilhelm Leibniz
- Baruch Spinoza
- David Hume
- George Berkeley
- Edmund Husserl
- Max Scheler
- Władysław Tatarkiewicz.

Tekst 1.

Giovanni Pico della Mirandola
Mowa o godności człowieka

Czytałem [...], że Abdallah Saracen zapytany o to, co na tej scenie świata wydaje mu się rzeczą najbardziej godną podziwu, odpowiedział: „Nic nie wydaje mi się bardziej godne podziwu od człowieka”. [...]

Otóż kiedy zastanawiam się nad sensem [tego powiedzenia], wówczas bardzo niewystarczające okazują się wypowiedzi licznych autorów na temat znakomitości natury ludzkiej, według których człowiek jest pośrednikiem między stworzeniami, współtowarzyszem istot wyższych, królem istot niższych, tłumaczem natury; dzięki przenikliwości zmysłów, docieklivości rozumu, światłu inteligencji; czymś granicznym między niezmienną wiecznością a płynącym czasem i [...] węzłem świata, i co więcej, [...] istotą niewiele tylko od aniołów niższą [...]. Ważne to wprowadzić właściwości, ale chyba niewystarczające do tego, by zjednać człowiekowi słusznie mu się należący przywilej bycia istotą godną najwyższego podziwu. Dlaczego bowiem nie podziwialibyśmy bardziej samych aniołów i błogosławionych chórów nieba?

Otóż wydaje mi się, że teraz wreszcie zrozumiałem, dlaczego [...]. [...]

Było tak. Już najwyższy ojciec i architekt Bóg, zgodnie z tajemnymi prawami mądrości, zbudował ten, który widzimy, dom świata, najwspanialszą świątynię boskości. Region ponadniebiański przyozdobił inteligencjami, znajdujące się w eterze globy ożywił, a szpetne i cuchnące części niższego świata wypełnił mnóstwem istot wszelkiego rodzaju.

Po dokonaniu tego dzieła artysta zapragnął, aby znalazł się ktoś, kto by potrafił wniknąć w sens tak potężnego dzieła, kochać jego piękno i podziwiać jego wielkość. Przeto po stworzeniu już wszystkiego, rozmyślał [...] nad powołaniem do życia człowieka. [...]

Postanowił przeto twórca najwyższy, aby ten, któremu nie mógł dać nic własnego, miał wspólnie z innymi to wszystko, co każdy z nich dostał z osobna. Przyjął więc człowieka jako dzieło o nieokreślonym kształcie, a po wyznaczeniu mu miejsca w samym środku świata, tak się do niego odezwał:

– „Nie wyznaczam ci, Adamie, ani określonej siedziby, ani własnego oblicza, ani też nie daję ci żadnej swoistej funkcji [...]. [...]

Natura wszystkich innych istot została określona i zawiera się w granicach przez nas ustanowionych. Ciebie zaś, nieskrępowanego żadnymi ograniczeniami, oddaję w twoje własne ręce, abys swą naturę sam sobie określił, zgodnie z twoją wolą. Umieściłem cię pośrodku świata, abys tym łatwiej mógł obserwować wszystko, co się w świecie dzieje. Nie uczyniłem cię ani istotą niebiańską, ani ziemską, ani śmiertelną, ani nieśmiertelną, abys jako swobodny i godny siebie twórca i rzeźbiarz sam sobie nadał taki kształt, jaki zechcesz. Będiesz mógł degenerować się i staczać do rzędu zwierząt; i będziesz mógł odradzać się i mocą swego ducha wznosić się do rzędu istot boskich”. [...]

Któż z nas mógłby nie podziwiać tego kameleona? Albo któż mógłby cokolwiek innego podziwiać bardziej?

[1486]

Na podstawie: Giovanni Pico della Mirandola, *Mowa o godności człowieka*, przeł. Z. Kalita, [w:] A. Nowicki, *Filozofia włoskiego odrodzenia*, Warszawa 1967.

Tekst 2.

Blaise Pascal

Myśli

Ostatecznie bowiem czymże jest człowiek w przyrodzie? Nicością wobec nieskończoności, wszystkim wobec nicości, pośrodku między niczym a wszystkim. Jest nieskończenie oddalony od rozumienia ostateczności; cel rzeczy i ich początki są dlań na zawsze ukryte w nieprzeniknionej tajemnicy; równie niezdolny jest dojrzeć nicości, z której go wyrwano, jak nieskończoności, w której go pogrążono. [...]

Nasz rozum zajmuje w porządku rzeczy poznawalnych to samo miejsce, co ciało nasze w rozmiarach przyrody.

Jesteśmy ograniczeni w każdym kierunku; ten stan zajmujący środek między dwoma krańcami przejawia się we wszystkich naszych zdolnościach. [...]

Oto nasz prawdziwy stan; oto, co nas czyni niezdolnymi i do wiedzy pewnej, i do zupełnej niewiedzy. Żeglujemy po szerokim przestworzu, wciąż niepewni i chwiejni, popychani od jednego do drugiego krańca. [...]

Wielkość człowieka jest wielka w tym, że zna on swoją nędzę. Drzewo nie zna swojej nędzy.

Nędzą tedy jest czuć swoją nędzę, ale wielkością jest wiedzieć, że się jest nędznym. [...]

Człowiek jest tylko trzciną, najwęższą w przyrodzie, ale trzciną myślącą. Nie potrzeba, by cały wszechświat uzbroił się, aby go zmiażdżyć: mgła, kropla wody wystarczą, aby go zabić. Ale gdyby nawet wszechświat go zmiażdżył, człowiek byłby i tak czymś szlachetniejszym niż to, co go zabija, ponieważ wie, że umiera, i zna przewagę, którą wszechświat ma nad nim. [...]

Cała nasza godność spoczywa tedy w myśli. [...]

Na podstawie: Blaise Pascal, *Myśli*, przeł. T. Boy-Żeleński, Kraków 2022.

Zadanie 1. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	W tekstach 1. i 2. zawarto rozważania etyczne i antropologiczne.	P	F
2.	W tekście 1. człowiek jest przedstawiony jako istota posiadająca nieśmiertelną duszę.	P	F

1.

0–1

Zadanie 2. (0–2)

Według Giovanniego Pico della Mirandoli i Blaise’a Pascala człowiek znajduje się między dwiema sferami rzeczywistości. Wymień odpowiednie sfery, o których mowa w tekstach źródłowych.

Giovanni Pico della Mirandola:

.....

Blaise Pascal:

.....

2.

0–1–2

3.
0-1

Zadanie 3. (0-1)

Giovanni Pico della Mirandola i Blaise Pascal podzielają tezę, że człowiek zajmuje wyróżnione miejsce w świecie i z tego względu posiada szczególną wartość nazywaną godnością. Rozstrzygnij, czy rozumieją oni godność człowieka w taki sam sposób. Swoją odpowiedź uzasadnij, odwołując się do zamieszczonych tekstów źródłowych.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.
0-1-2

Zadanie 4. (0-2)

Porównaj koncepcję człowieka przedstawioną we fragmencie *Mowy o godności człowieka* Giovanniego Pico della Mirandoli z koncepcją człowieka Jean-Paula Sartre'a. Podaj jedno podobieństwo i jedną różnicę.

Podobieństwo:

.....

.....

.....

Różnica:

.....

.....

.....

Zadanie 5. (0–2)

Sformułuj stanowisko dogmatyzmu w epistemologii, a następnie oceń, czy w świetle zamieszczonego fragmentu *Myśli* można uznać Blaise’a Pascala za przedstawiciela tego stanowiska. Uzasadnij swoją odpowiedź.

5.

0–1–2

Stanowisko:

.....

.....

Ocena:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

Zadanie 6. (0–2)

Spośród poniższych zdań (A–E) wybierz to, które jest jedną z przesłanek rozumowania nazywanego „zakładem Pascala”, oraz to, które stanowi jego wniosek. Litery oznaczające dane zdania wpisz we właściwe miejsca w tabeli.

6.

0–1–2

Zdania:

- A. Bóg istnieje.
- B. Wiara w Boga jest opłacalna.
- C. Bóg jest dobry.
- D. Jeśli ktoś wierzy w Boga i Bóg istnieje, to kogoś takiego czeka nieskończone szczęście.
- E. Jeśli ktoś nie wierzy w Boga i Bóg nie istnieje, to kogoś takiego czeka nieskończone nieszczęście.

	Oznaczenie literowe zdania
Przesłanka	
Wniosek	

Zadanie 7.

Zapoznaj się z poniższą reprodukcją oraz przeczytaj informację znajdującą się pod reprodukcją.



Michał Anioł, *Stworzenie Adama*, ok. 1511, kaplica Sykstyńska, Watykan

7.1.

0–1–2

Zadanie 7.1. (0–2)

W swojej ontologii Roman Ingarden odróżnia przedmioty istniejące realnie od przedmiotów czysto intencjonalnych. Przyporządkuj każdy przykład wybrany spośród A–F do właściwego wiersza tabeli zgodnie z ontologią Romana Ingardena.

Przykłady:

- A. Michał Anioł
- B. dzieło sztuki *Stworzenie Adama* autorstwa Michała Anioła
- C. postaci puciołowatych aniołów przedstawione w dziele sztuki *Stworzenie Adama* autorstwa Michała Anioła
- D. farba użyta do wykonania dzieła sztuki *Stworzenie Adama* autorstwa Michała Anioła
- E. sklepienie kaplicy Sykstyńskiej w Watykanie
- F. złoto, które otrzymał Michał Anioł za wykonanie dzieła sztuki *Stworzenie Adama*

	Oznaczenia literowe przykładów
Przedmiot realny	
Przedmiot czysto intencjonalny	

Zadanie 7.2. (0–2)

Zakładając, że dzieło sztuki jest bytem uniwersalnym, podaj nazwę stanowiska w sporze o uniwersalia, w świetle którego zniszczenie oryginału *Stworzenia Adama* i wszystkich jego reprodukcji nie byłoby równoznaczne ze zniszczeniem tego dzieła sztuki. Przedstaw główną tezę podanego stanowiska w sporze o uniwersalia.

Nazwa stanowiska:

Teza:

.....
.....
.....

7.2.

0–1–2

Zadanie 7.3. (0–1)

Fresk autorstwa Michała Anioła jest malarskim przedstawieniem teistycznej koncepcji stworzenia świata z nicości. Do przedstawicieli koncepcji konkurencyjnych należą dwaj filozofowie starożytni: Demokryt z Abdera oraz Platon. Wymień składnik świata, który obaj ci filozofowie uważali za odwieczny.

.....

Zadanie 8. (0–2)

Wyjaśnij spór między mortalizmem i immortalizmem, a następnie określ stanowisko Kartezjusza w tym sporze.

Wyjaśnienie:

.....
.....
.....

Stanowisko Kartezjusza:

.....
.....
.....

8.

0–1–2

9.
0-1

Zadanie 9. (0-1)

Który z poniższych przykładów A-D to definicja ostensywna? Zaznacz poprawną odpowiedź spośród podanych.

- A. Człowiek to zwierzę rozumne.
- B. Zdanie: „Człowiek to zwierzę rozumne” jest definicją.
- C. Człowiekiem jest np. Michał Anioł, Rafael Santi, Leonardo da Vinci.
- D. Wskazanie na konkretnego człowieka i wypowiedzenie zdania: „To jest człowiek”.

10.
0-1-2

Zadanie 10. (0-2)

Do poniższych wypowiedzi 1-3 przyporządkuj po jednej odpowiedniej nazwie chwytu erystycznego wybranego spośród A-E.

Wypowiedzi

1. Jest Pan osobą znaną z wszechstronnej wiedzy, więc nie zaprzeczy Pan chyba temu, co właśnie powiedziałam.
2. Nie możesz lekceważyć seansów spirytystycznych, ponieważ traktował je poważnie sam autor opowiadań o Sherlocku Holmesie.
3. Wszyscy uczestnicy zgadzają się, że należy to zrobić, trudno zatem pojąć, dlaczego obstaje Pan przy swoim.

Nazwy chwytów

- A. *ad ignorantiam*
- B. *ad populum*
- C. *ad personam*
- D. *ad vanitatem*
- E. *ad verecundiam*

1.	
----	--

2.	
----	--

3.	
----	--

Zadanie 11. (0–1)

Zapoznaj się z poniższym rozumowaniem.

Rozumowanie:

Przesłanka 1.: Atos był dzielnym muszkietierem.

Przesłanka 2.: Portos był dzielnym muszkietierem.

Przesłanka 3.: Aramis był dzielnym muszkietierem.

Przesłanka 4.: Atos, Portos i Aramis byli jedynymi muszkietierami.

Wniosek: Wszyscy muszkietierowie byli dzielni.

Rozstrzygnij, czy powyższe rozumowanie ma charakter dedukcyjny (niezawodny).

Następnie wyjaśnij, kiedy rozumowanie jest dedukcyjne.

Rozstrzygnięcie:

Wyjaśnienie:

.....
.....

Zadanie 12. (0–1)

Zaznacz odpowiedź A, B albo C i jej rozwinięcie 1., 2. albo 3. tak, aby powstało zdanie prawdziwe.

A.	Platon	był zwolennikiem	1.	teorii umowy społecznej i aposterioryzmu.
B.	John Locke		2.	deizmu i koncepcji wolności jako uświadomionej konieczności.
C.	Georg Wilhelm Friedrich Hegel		3.	indywidualizmu i aprioryzmu.

13.

0-1-2

Zadanie 13. (0–2)

Podaj autora poniższego fragmentu tekstu oraz nazwę kierunku filozoficznego, którego ten autor jest przedstawicielem.

Badając rozwój inteligencji od jak najskromniejszych początków aż do czasów obecnych, doszedłem, jak miemam, do wykrycia doniosłego prawa, któremu rozwój ten jest podporządkowany. Przypuszczam, iż prawo takie może być uzasadnione w oparciu o dowody, których dostarcza znajomość naszej organizacji albo o sprawdziany historyczne, które uzyskamy w badaniu przeszłości. Polega ono na tym, że każda dziedzina naszej wiedzy przechodzi kolejno przez trzy stadia teoretyczne: [a] stadium teologiczne albo fikcyjne, [b] stadium metafizyczne albo abstrakcyjne, [c] stadium naukowe [...]. [...]

Filozofia [naukowa, której bronię] uważa wszystkie zjawiska za podporządkowane niezmiennym *prawom*. Za daremne uznaje poszukiwanie *przyczyn* czy to pierwszych, czy celowych. W wyjaśnieniach [...] nie wskazuje się na *przyczyny* tworzące zjawiska, analizuje się okoliczności, w jakich się wytwarzają, i łączy się je, jedno z drugimi, stosunkiem następstwa i podobieństwa.

Autor:

Nazwa kierunku:

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Albert Moukheiber

Twój mózg płata ci figle

Heurystyki pozwalają nam wykonywać wszelkie drobne, niezbędne w codziennym życiu czynności, bez zwracania na nie uwagi. Zdarza się jednak, że odruchowa myśl zbyt szybka i uproszczona może prowadzić do błędów. Psychologowie Daniel Kahneman i Amos Tversky nazwali błędami poznawczymi takie błędy w myśleniu, które prowadzą do mylnych ocen, a także nielogicznych lub irracjonalnych interpretacji danej sytuacji. Na przykład zdarza się czasem, że podejmujemy decyzje zbyt szybko i na podstawie zbyt ograniczonej liczby elementów, które uznajemy za reprezentatywne. Taki błąd nazwali oni heurystyką reprezentatywności.

W ramach eksperymentu Kahneman i Tversky chcieli pokazać, że czasem przedkładamy informacje spersonalizowane nad statystyczne. Przedstawili oni studentom kilka typowych profili osobowościowych, opisując tylko pewne specyficzne ich cechy. Na przykład Steve'a scharakteryzowano następująco: „Bardzo nieśmiały i powściągliwy, zawsze pomocny, ale niezbyt zainteresowany otoczeniem. Łagodny, metodyczny, ceni ład i porządek”. Następnie badacze poprosili studentów, by odgadli, jaki jest zawód Steve'a: rolnik czy księgarz?

Ze względu na stereotypy osobowościowe związane z tymi dwoma zawodami większość studentów odpowiedziała, że Steve zapewne jest księgarzem. Nie pomyśleli, że na świecie jest o wiele więcej rolników niż księgarzy, co było kluczowym elementem, który należało wziąć pod uwagę, dokonując wyboru. Uczestnicy, niewiele myśląc, zastosowali metodę heurystyczną opartą na częściowej informacji (cecha osobowościowa) i uzyskali szybką, ale nieprecyzyjną i potencjalnie fałszywą odpowiedź.

Innym częstym błędem, który też może nas zmylić, jest efekt zakotwiczenia. Słuchając czyjejś wypowiedzi, mamy skłonność do zapamiętania pierwszej z usłyszanych informacji. Jeśli na przykład podczas rekrutacji przedstawiono nam dwóch kandydatów, z których pierwszy jest „sympatyczny i odpowiedzialny, ale nieco wybuchowy”, a drugi „nieco wybuchowy, ale sympatyczny i odpowiedzialny”, to raczej pozytywnie nastawimy się do pierwszego, chociaż obaj mają takie same cechy charakteru.

Albert Moukheiber, *Twój mózg płata ci figle*, przeł. J. Landorf, J. Lembas, Kraków 2022.

Zadanie 14. (0–3)

Podaj nazwy dwóch błędów poznawczych wymienionych w powyższym tekście i oceń, czy ich występowanie dowodzi prawdziwości sceptycyzmu w epistemologii. Swoją odpowiedź uzasadnij.

14.

0–1
–2–3

Błędy:

1.

2.

Ocena:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. (0–2)

Podaj dwa dowolne przykłady tzw. tropów sceptycznych przytaczanych od czasów starożytności oraz wymień jednego starożytnego przedstawiciela sceptycyzmu.

15.

0–1–2

Trop pierwszy:

Trop drugi:

Przedstawiciel:

16.

0–1

Zadanie 16. (0–1)

Heurystyki w rozumieniu przyjętym przez Alberta Moukheibera są nawykami. Rozstrzygnij, czy ta ich charakterystyka wystarczy, by uznać je za cnoty w sensie Arystotelesowskim. Uzasadnij swoją odpowiedź, przywołując Arystotelesowskie określenie cnoty.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

17.

0–30

Zadanie 17. (0–30)

Wybierz jeden z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W wypracowaniu rozważ problem podany w temacie.
- Sformułuj tezę odniesioną do tematu wypracowania i przedstaw jej uzasadnienie.
- W ramach własnego wywodu przywołaj argumenty (racje) na rzecz zajętego przez Ciebie stanowiska, przedstaw co najmniej jeden zarzut (kontrargument lub kontrargumenty) oraz sformułuj odpowiedź na przedstawiony przez Ciebie zarzut (zarzuty).
- W wypracowaniu odwołaj się do stosownego fragmentu przynajmniej jednego tekstu filozoficznego wymienionego w podstawie programowej lub zaprezentuj myśl filozoficzną przynajmniej jednego z filozofów wymienionych w podstawie programowej.
- W wypracowaniu odwołaj się do kontekstu pozafilozoficznego, np. do wybranego tekstu kultury.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 wyrazów.
- Numer wybranego tematu wpisz w wyznaczone miejsce.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu, nie pisz na marginesach.

Temat 1.

Zwróćmy naszą uwagę tak intensywnie, jak tylko możliwe, na świat będący poza nami, dotrzyjmy wyobraźnię aż do nieba, albo aż do ostatnich kresów wszechświata, to przecież nie wyjdziemy ani na krok poza siebie samych.

David Hume

Rozważ wybrane poglądy w sporze o stosunek rzeczy do umysłu i zajmij własne stanowisko w tym sporze.

Temat 2.

Nie ma człowieka, który byłby wyspą, z siebie samego ulepiony: każdy stanowi fragment kontynentu, część stałego lądu. Jeśli więc morze zmyje bryłkę ziemi, o tyle samo mniejsza będzie Europa, jak gdyby fale uniosły przylądek lub dom przyjaciół Twoich lub Twój własny. Gdy jakiś człowiek umiera, i ja staję się mniejszy, gdyż jestem wpleciony w ludzkość: a przeto nigdy nie wypytuj, komu bije dzwon – bije on tobie.

John Donne

Czy zgadzasz się z poglądem, że jednostka jest „wpleciona w ludzkość”? W świetle znanych ci koncepcji filozoficznych przedstaw własny pogląd na rolę relacji, jakie łączą jednostkę z innymi ludźmi, zarówno z bliskimi, jak i z obcymi.

WYPRAĆOWANIE

na temat nr

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....





BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl



FILOZOFIA

Poziom rozszerzony

Formuła 2023



FILOZOFIA

Poziom rozszerzony

Formuła 2023



FILOZOFIA

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

